

ผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ อันเนื่องมาจากการขยายตัวของจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ.2525 – 2564

**Impact on green areas in Sao Thong Hin Sub-District and Bang Mae Nang
Sub-district, Bang Yai District due to the expansion of Nonthaburi Province
Between 1982 and 2021**

กนกวรรณ เชยกลิ่นพุ่ม*

Kanokwan Cheyklinput

กนิษฐา ชิตช่าง**

Kanitha Chitchang

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ อันเนื่องมาจากการขยายตัวของจังหวัดนนทบุรี ระหว่างพ.ศ.2525 - 2564” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลดลงของพื้นที่สีเขียวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 3. เพื่อศึกษานโยบายการสร้างพื้นที่สีเขียวทดแทนและสาเหตุของปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานดังกล่าวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นางอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่าพื้นที่ของทั้งสองตำบลในอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ก่อนการขยายตัวจนกลายมาเป็นเมือง ที่มีความทันสมัยแบบในปัจจุบันนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่เคยเป็นพื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรมมาก่อนและประชาชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้และปลูกข้าว วิถีชีวิตของผู้คนในจังหวัดมีความเรียบง่าย แม่น้ำ และลำคลองเป็นเส้นทางหลักที่ใช้สำหรับการคมนาคม ความเปลี่ยนแปลงของจังหวัดนนทบุรีที่สามารถ เห็นได้ชัดเจนที่สุดเกิดขึ้นหลังจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5

* หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

Southeast Asian Studies, Department of History, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, academic year 2021, Email: kanokwan.chey@ku.th

** ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา

Department of History, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Email: kanitha.c@ku.th

Received: 16 May 2022 , Revised: 9 June 2022 , Accepted: 24 June 2022

(ระหว่างพ.ศ. 2525 - 2529) เป็นต้นมา เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ดังกล่าวส่งเสริมให้จังหวัดนนทบุรี ทำหน้าที่เป็นเมืองรองหรือเมืองบริบทของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการถ่ายโอนประชากรจากกรุงเทพฯ มาอยู่ที่นี่ให้มากขึ้น จากแผนพัฒนาฯ ได้เริ่มจากการตัดถนนใหม่เพื่อนำความเจริญเข้ามาสู่ชาวนนทบุรี พื้นที่สำหรับทำเกษตรกรรมถูกแทนที่ด้วยสิ่งก่อสร้างรูปแบบต่าง ๆ การคมนาคมทางบกกลายเป็นเส้นทางสายหลักที่ใช้สำหรับคมนาคมแทนที่การเดินทางทางน้ำ การขยายตัวของเมืองลักษณะนี้เกิดขึ้นทั่วจังหวัดนนทบุรี เมื่อเมืองเกิดการขยายตัวและพัฒนาจึงเริ่มมีนักลงทุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประชากรอพยพเข้ามาอยู่อาศัยทั่วทุกพื้นที่ ทำให้เกิดโครงการบ้านจัดสรรและคอนโดมิเนียมจำนวนมาก การเข้ามาของความเจริญเหล่านี้ได้เปลี่ยนวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวนนทบุรีจากที่ส่วนใหญ่เคยประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้หันไปประกอบอาชีพอื่นที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ได้ อาทิ อาชีพด้านพาณิชยกรรม ด้านโลจิสติก ซึ่งจากอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นนำมาสู่การก่อสร้างอาคารทั้งเพื่อการประกอบธุรกิจและเป็นที่อยู่อาศัย จนกระทั่งจังหวัดนนทบุรีขยายตัวและมีภาพลักษณ์ของการเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) แต่ทว่ากลับส่งผลให้ปริมาณพื้นที่สีเขียวของจังหวัดนนทบุรีลดลงไปเป็นจำนวนมาก การสูญเสียพื้นที่สีเขียวทำให้จังหวัดนนทบุรีต้องประสบปัญหาทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ทางจังหวัดนนทบุรีและประชาชนได้พากันจัดโครงการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับจังหวัดแต่ก็ไม่เพียงพอที่จะสามารถใช้แก้ปัญหาสภาพแวดล้อมระยะยาวได้ เนื่องจากปัญหาด้านการขาดงบประมาณ ตลอดจนมาจากปัญหาด้านการปลูกฝังจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักรู้ร่วมกันถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เป็นต้น

คำสำคัญ: ผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียว, ตำบลบางแม่นางและตำบลเสาธงหิน, อำเภอบางใหญ่, จังหวัดนนทบุรี การขยายตัวของเมือง, บุกรุกที่ดิน

Abstract

Research on “The impact on green areas in Sao Thong Hin Subdistrict and Bang Mae Nang Subdistrict, Bang Yai District due to the expansion of Nonthaburi Province. Between 1982 and 2021” The objectives of the study were: 1. to study the history of Bang Yai District, Nonthaburi Province 2. To study the factors affecting the reduction of green area in Sao Thong Hin Subdistrict and Bang Mae Nang Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province. 3. To study the policy of creating alternative green areas and the causes of problems and obstacles in such operations in Sao Thong Hin Subdistrict and Bang Mae Nang Subdistrict, Bang Yai District Nonthaburi Province. The results showed that the areas of both sub-districts in Bang Yai District Nonthaburi Province Before the expansion to become a modern city like today. Most of the area used to be agricultural land and most of the people made a living in orchards

and rice cultivation. The way of life of the people in the province is simple. Rivers and canals are the main routes used for transportation. The most noticeable changes in Nonthaburi Province occurred after the promulgation of the 5th National Economic and Social Development Plan (between 1982-1986). It encourages Nonthaburi Province. Acting as a secondary city or metropolitan city of Bangkok to transfer the population from Bangkok. Due to the development plan, starting from cutting new roads to bring prosperity to the people of Nonthaburi. The agricultural land was replaced by various types of buildings. Land transportation has become the main route used for transportation instead of traveling by water. This kind of urban expansion occurred throughout Nonthaburi Province. As the city expands and develops, investors from both the public and private sectors have started to continuously invest in the province. The population migrated to live in all areas. Resulting in many housing projects and condominiums. The arrival of these civilizations has changed the traditional way of life of Nonthaburi people from the former occupation of agriculture to other occupations that can meet the needs of those who migrated to live, such as commerce. In terms of logistics, the emergence of new occupations led to the construction of buildings for both business and residential purposes. Until Nonthaburi Province expanded and had the image of being a Smart City, however, the amount of green area in Nonthaburi Province has decreased a lot. The loss of green areas has caused Nonthaburi Province to face problems in terms of resources and the environment. For this reason, Nonthaburi Province and its people have organized a tree planting project to increase green areas for the province, but not enough to solve long-term environmental problems. Due to the problem of a lack of budget and legal issues punishing capitalists who trespass to land of villagers and the state. The capitalists have paid large sums to government officials to avoid prosecution. As well as from the problem of cultivating consciousness for everyone to be aware of environmental problems in the long term, etc.

Keywords: impact on green spaces, Bang Mae Nang Subdistrict and Sao Thong Hin Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province, Urbanization, Trespass to land

บทนำ

อำเภอบางใหญ่ เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนนทบุรีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกก่อนไปทางใต้ของจังหวัด ห่างจากตัวจังหวัดนนทบุรี 8.11 กิโลเมตร ประกอบด้วยตำบล จำนวน 6 ตำบล คือ บางม่วง บางแม่นาง บางเลน เสาธงหิน บางใหญ่ และบ้านใหม่ แต่เดิมตั้งอยู่บริเวณที่คลองสามสายมาบรรจบกัน คือ ปลายคลองอ้อมนนท์

สุดคลองบางกอกน้อยและต้นคลองบางใหญ่ แต่ปัจจุบันตัวอำเภอได้ย้ายมาอยู่ในหมู่บ้านบางใหญ่ซึ่งดี ซึ่งอำเภอบางใหญ่ได้รับความเจริญและพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลมาจากการก่อสร้างถนนกาญจนาภิเษก ใน พ.ศ.2521 และถนนรัตนวิบูลย์ที่ก่อสร้างขึ้นในพ.ศ. 2528 จึงทำให้อำเภอบางใหญ่เริ่มมีความเจริญเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งการขยายตัวของเมืองส่งผลให้เกิดการพัฒนาระบบคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค ระบบเศรษฐกิจ และระบบสังคม เพื่อรองรับการเข้ามาอยู่อาศัยของประชากรที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (ระหว่าง พ.ศ. 2525 - 2529) มีมาตรการการพัฒนากิจการบางประเภทให้ออกไปอยู่ในส่วนภูมิภาค และจำกัดการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมหลัก ตลอดจนการลงทุนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ เป็นแผนที่มุ่งพัฒนาและแก้ปัญหาการขยายตัวของเมืองในกรุงเทพมหานคร โดยการกระจายการพัฒนาออกมาสู่พื้นที่โดยรอบ และเร่งให้มีการพัฒนาเพื่อรองรับประชากรจากกรุงเทพมหานครรวมถึงประชากรที่มาจากจังหวัดอื่น

ผลจากการดำเนินตามนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 ซึ่งเริ่มดำเนินการในพ.ศ.2525 ได้เปลี่ยนให้จังหวัดนนทบุรีขยายตัวจากเดิมที่เคยเป็นพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทเข้ามาสู่การเป็นเมืองทุนนิยมแบบเต็มตัว เพราะประเทศไทยต้องการที่จะพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วจากเดิมที่มีสถานะเป็นประเทศด้อยพัฒนา รัฐบาลได้ออกนโยบายต่าง ๆ มากมายเพื่อรองรับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจและสังคม กรุงเทพมหานครกลายมาเป็นเมืองที่มีการเจริญเติบโตจนถึงขีดสุด มีประชาชนจำนวนมหาศาลจากหลายพื้นที่ทั่วประเทศได้เดินทางอพยพเข้ามาอาศัยและทำงานในตัวเมืองกรุงเทพ เมื่อผู้คนเริ่มเข้ามาอยู่อาศัยกันมากขึ้นปัญหาที่พบ คือ ประชากรแออัด ทำให้เกิดปัญหาเรื่องสาธารณสุข โรค รัฐบาลจึงมีการกระจายประชากรออกไปตามชนเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผ่านแผนพัฒนาที่มุ่งให้พื้นที่ปริมณฑลได้รับการพัฒนาด้วย ดังกรณีที่ผู้เขียนได้ยกมาศึกษา คือ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งได้กลายมาเป็นพื้นที่ที่ใช้รองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานครทางด้านที่อยู่อาศัย การกลายมาเป็นเมืองที่รองรับประชากรอันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพ ทำให้การขยายตัวของเมืองเกิดขึ้นทั่วทุกอำเภอในจังหวัดนนทบุรี จึงทำให้อำเภอบางใหญ่เองก็ได้รับการขยายตัวด้วยเช่นกัน การขยายตัวของเมืองส่งผลให้พื้นที่สีเขียวในอำเภอบางใหญ่เริ่มลดน้อยลง เนื่องจากถูกแทนที่ด้วยสิ่งก่อสร้าง มีการเข้ามาของคอนโดมิเนียม ร้านอาหาร รถไฟฟ้า ห้างสรรพสินค้าและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้พื้นที่ของตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นางเกิดการพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง พ.ศ. 2561 - 2565 คือ การทำให้พื้นที่เมืองทั้งสองตำบลเป็นเมืองนำอยู่ ตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นางทั้งสองตำบลต่างนำแนวคิดยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ยุทธศาสตร์มาใช้พัฒนาพื้นที่เมือง ซึ่งยุทธศาสตร์ 6 ประการ ประกอบด้วย พัฒนาเมืองนนทบุรีเพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีสุข เสริมสร้างและพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้มาตรฐานและมีมูลค่าเพิ่ม พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้าปลอดภัยและยั่งยืน พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและสามารถรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ และพัฒนาส่งเสริมพร้อมทั้งอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงาม (เทศบาลตำบลเสาธงหิน, ม.ป.ป.)

ส่วนเทศบาลเมืองบางแม่งานซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับเทศบาลตำบลเสาชิงหิน พบว่ามียุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2560 - 2563 ที่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนเช่นกัน รวมทั้งเน้นในเรื่องการเป็นศูนย์กลางของระบบการขนส่งโลจิสติกส์เรื่องของการพัฒนาคนและผู้สูงวัยอีกด้วย ซึ่งจากแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ทราบถึงตัวเลขการเพิ่มขึ้นของการใช้ที่ดินเพื่อทำประโยชน์อื่น ๆ นอกเหนือจากการทำเกษตรกรรม อาทิ การเพิ่มขึ้นของหมู่บ้านจัดสรร การเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการพาณิชยกรรมขนาดใหญ่ (เทศบาลเมืองบางแม่งาน, ม.ป.ป.) และการเพิ่มขึ้นของการก่อสร้างเส้นทางทางการเดินทางสาธารณะ ทั้งการขยายถนนและการสร้างระบบรางเพื่อการขนส่งผ่านระบบรถไฟฟ้า

ดังนั้นจากที่กล่าวไปข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการขยายตัวของจังหวัดนนทบุรี ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียวในเขตตำบลเสาชิงหินและตำบลบางแม่งาน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่ พ.ศ.2525 - 2564 เนื่องด้วยเหตุผลสามประการ ดังนี้

ประการแรก ผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนนทบุรีและเห็นการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ตำบลเสาชิงหินและตำบลบางแม่งาน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มาเป็นเวลากว่าสิบปี จึงได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ศึกษาหลายครั้ง อีกทั้งเล็งเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบในพื้นที่ เช่น ผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ศึกษาคือตำบลเสาชิงหินและตำบลบางแม่งาน ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้

ประการที่สอง 1. ตำบลเสาชิงหิน มีลักษณะสำคัญของพื้นที่ทางด้านทำเลที่ตั้ง คือ เป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ของภาคกลาง เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ตลอดจนสามารถเชื่อมต่อกับภาคใต้ได้อย่างรวดเร็วเพียงแค่เดินทางผ่านจังหวัดนครปฐมที่อยู่ติดกัน เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตำบลเสาชิงหินมีพัฒนาการเชิงโครงสร้างของการเป็นศูนย์กลางของย่านธุรกิจแห่งใหม่ของอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยสามารถพิจารณาได้จากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ อาทิ ข้อมูลการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์และการลงทุนด้านพาณิชยกรรมในระดับภูมิภาค ตัวอย่างเช่น การก่อสร้างห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่อย่าง Central Westgate ศูนย์การค้าครบวงจรที่มีการร่วมทุนกับเครือข่ายกลุ่มพาณิชยกรรมอื่น ๆ ตลอดจนเครือข่ายระบบขนส่งแบบโลจิสติกส์ที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการลดลงของพื้นที่สีเขียว 2. ตำบลบางแม่งาน เป็นพื้นที่เชื่อมต่อด้านทิศใต้ของตำบลเสาชิงหินและมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อด้านการขนส่งสินค้ากับจังหวัดใกล้เคียงของภาคกลางได้ง่ายและรวดเร็ว เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เป็นต้น ตำบลบางแม่งานมีการก่อตัวทางด้านพาณิชยกรรมแม้จะยังเติบโตไม่เท่าตำบลเสาชิงหิน แต่ทว่าจากแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับตำบลได้มีความพยายามจะยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมเกษตร และระบบการขนส่งแบบโลจิสติกส์ตามที่กล่าวข้างต้น ทำให้ตำบลบางแม่งานเป็นที่น่าจับตามองด้านการเติบโตของเมืองอีกด้วยเช่นกัน

ประการที่สามจังหวัดนนทบุรีมีการรณรงค์ให้มีโครงการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวอยู่เป็นประจำ แต่พื้นที่สีเขียวในจังหวัดนนทบุรีรวมถึงตำบลเสาชิงหินและตำบลบางแม่งานของอำเภอบางใหญ่เอง กลับมีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่องและในอนาคตคาดว่าจะถูกลดลงไปมาก ทำให้หัวข้อนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เกิดปัญหาเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดของพื้นที่สีเขียวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างพื้นที่สีเขียวทดแทนในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ทบทวนวรรณกรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงการผลกระทบต่อนพื้นที่สีเขียวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ อันเนื่องมาจากการขยายตัวของจังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พ.ศ. 2525 - 2564 ตลอดจนงานที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนและปัญหา รวมถึงผลกระทบของโครงการสามารถสรุปได้เป็นกลุ่มงานวิจัยที่มีแนวคิดที่สอดคล้องกันบนพื้นฐานความคิดเรื่อง การขยายตัวของเมือง มีลักษณะของการรุกคืบของระบบทุนนิยมและระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรม ที่ทำให้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมแบบชนบท และสภาพภูมิทัศน์เปลี่ยนแปลงไป โดยมีตัวอย่างของงานวิจัยดังต่อไปนี้

กมลวรรณ แสงธรรมทวี และชัยสิทธิ์ ด่านกิตติกุล (2561) ในงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการก่อสร้างถนนต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพในจังหวัดนนทบุรี กรณีศึกษา ชุมชนริมคลองอ้อมนนท์ เป็นการศึกษาการตัดถนนราชพฤกษ์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของพื้นที่บริเวณที่ถนนตัดผ่าน เนื่องด้วยความสะดวกในการเข้าถึงและการเพิ่มขึ้นของราคาที่ดิน ผนวกกับพื้นที่เกษตรกรรมได้รับผลกระทบจากอุทกภัยและสภาวะน้ำเค็มทำให้ผลผลิตไม่คุ้มกับการลงทุนเพาะปลูกต่อไป การเกิดหมู่บ้านจัดสรรและอาคารพาณิชย์ไปตามแนวยาวทั้งสองฝั่งของถนนราชพฤกษ์ เป็นผลทำให้สูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี และพื้นที่ไร่นาลดลงจำนวนมาก การขยายตัวของเมืองทำให้เกิดการจราจรที่ติดขัดอย่างหนักอีกด้วย โดยงานวิจัยได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพจากการก่อสร้างถนนราชพฤกษ์ มีการตัดถนนตั้งแต่ถนนใหญ่ไปจนกระทั่งถึงตรอกหรือซอยเล็ก ๆ ทำให้เกิดข้อคำถามว่าเกษตรกรในพื้นที่อำเภออื่นเห็นด้วยกับการสร้างถนนหรือไม่ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ที่ความเจริญรุกคืบเข้ามาอย่างน้อยเพียงใด

ภาควัฒิ ทวียศ (2562) ในงานวิจัยเรื่อง คน พื้นที่ เมืองและอุตสาหกรรม : ว่าด้วยเรื่องปฏิสัมพันธ์ของคนกับการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรมในพื้นที่เมืองพระประแดงยุคพัฒนา เป็นการศึกษาการเข้าไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรมใหม่ของอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากเป็นพื้นที่สำคัญในการรองรับการขยายตัวของย่านโรงงานอุตสาหกรรมต่อจากกรุงเทพ การพัฒนาที่เร่งรีบส่งผลให้เกิดภาวะการกระจุกตัวของคนในเขตเมือง ภาครัฐจึงแก้ปัญหาโดยเร่งกระจายความแออัดออกไปสู่ชานเมือง ซึ่งส่งผลต่อความเป็นย่านและวิถีชีวิต เกิดการอพยพเข้ามาของชนกลุ่มใหม่จนทำให้เกิดเป็นย่านสลัมหรือชุมชนแออัด โดยงานวิจัยชิ้นนี้

แสดงถึงแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืนของเมืองว่าอะไรคือปัจจัยที่ทำให้อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าแนวคิดใดบ้างที่สามารถนำมาใช้กับการขยายตัวในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งการขยายตัวทำให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่สีเขียว

ภาณุ เอี่ยมต่อม (2552) ในงานวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ของบางใหญ่ช่วงปีพ.ศ. 2495-ปัจจุบัน เป็นการศึกษาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ประวัติความเป็นมาของพื้นที่ศึกษาตามหลักฐานที่พบ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าอู่ทอง นนทบุรีเป็นส่วนผลไม่ขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง จึงมีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติอยู่ การคมนาคมทางบกมีถนนที่สำคัญ คือ ถนนกาญจนาภิเษก ถนนนครอินทร์ ถนนรัตนาธิเบศร์ และถนนราชพฤกษ์ การคมนาคมทางน้ำมีคลองที่สำคัญ คือ คลองบางขุนศรี แม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งช่วงระยะเวลา 20-30 ปีที่ผ่านมา มีปรากฏการณ์การกลายเป็นเมืองรูปแบบใหม่เกิดขึ้น ไม่หลงเหลือความเป็นชนบทอีกต่อไป อำเภอบางใหญ่มีลักษณะครึ่ง ๆ กลาง ๆ เป็นพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้อธิบายถึงทฤษฎี แนวคิด ประวัติความเป็นมา คำนิยาม การขยายตัวของเมือง ผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของอำเภอบางใหญ่ งานวิจัยมีการให้ข้อมูลที่หลากหลายและให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถนำงานวิจัยชิ้นนี้ไปวิเคราะห์ร่วมและใช้อ้างอิงได้

สาธิตี ศุกลรัตน์เมธิ (2555) ในงานวิจัยเรื่อง การขยายตัวของชุมชนบริเวณชานเมืองกับความยั่งยืนทางสังคม กล่าวถึงการเติบโตของการตั้งถิ่นฐานบริเวณพื้นที่ชานเมืองเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากการเข้าบุกรุกพื้นที่ชนบทเพื่อการเกษตรเป็นแบบเมืองอย่างกว้างขวาง สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบไม่คุ้มค่า บริเวณชานเมืองกรุงเทพมหานครมีลักษณะการขยายตัวของผู้มีรายได้ระดับต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจึงเป็นลักษณะของกลุ่มทางสังคมกลุ่มหนึ่งบริเวณชานเมือง โดยงานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางสังคมในชุมชนต่าง ๆ เนื่องจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วบริเวณชานเมืองมีลักษณะของการพัฒนาชานเมืองตรงข้ามกับลักษณะของการพัฒนาอย่างยั่งยืนอยู่มาก ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามวิจัยต่อยอดว่า ในกรณีการขยายตัวของตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จนกลายเป็นเมืองแล้วนั้น ท้องที่ดังกล่าวมีการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวคิดที่ สาธิตี อธิบายไว้หรือไม่

สุพาพรรณ สกุลเจริญพร (2564) ในงานวิจัยเรื่อง จังหวัดนนทบุรีกับการขยายตัวของบ้านจัดสรรระหว่าง พ.ศ. 2525-2537 เป็นการศึกษาพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรีที่จากเดิมเคยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ กระทั่งภายหลัง พ.ศ.2525 รัฐบาลมีนโยบายพัฒนานนทบุรีให้เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานครทางด้านที่อยู่อาศัย ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขายที่ดินให้กับนายทุนซึ่งเข้ามาทำธุรกิจบ้านจัดสรร และบ้านจัดสรรในนนทบุรีมีราคาค่อนข้างถูกกว่าในกรุงเทพ ทำให้ตัวเมืองนนทบุรีขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ประชาชนที่ย้ายเข้ามาอาศัยส่วนใหญ่นิยมเลือกซื้อบ้านจัดสรรมากกว่าการสร้างบ้านพักอาศัยนอกโครงการจัดสรร เหตุเพราะบ้านจัดสรรมีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน อีกทั้งยังมีการจัดการด้านสาธารณูปโภค ดังนั้นจึงมีเมืองเติบโตมากขึ้นเท่าไร ธุรกิจบ้านจัดสรรก็ยิ่งเติบโตตามไปด้วย งานวิจัยนี้จึงเป็นข้อมูลสำคัญ

ด้านการขยายตัวของบ้านจัดสรรในจังหวัดนนทบุรีหลัง พ.ศ.2525 ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการลดลงของพื้นที่สีเขียว

สุทธิพันธุ์ พุฒิเลพงศ์ (2554) ในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยเพื่อการรองรับระบบรถไฟฟ้าสายสีม่วง เป็นการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางบัวทอง ตลอดจนการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วงต่อที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา ทำให้การใช้ที่ดินของจังหวัดนนทบุรีมีการเปลี่ยนแปลงและทำให้เกิดปัญหาการจราจรที่คับคั่งตามมา โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วงจึงมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้น ทำให้ประชาชนสามารถเดินทางสู่จังหวัดนนทบุรี รวมถึงสถานที่และแปลงที่ดินรอบสถานีรถไฟฟ้าได้สะดวกและรวดเร็ว ในขณะที่พื้นที่รอบนอกที่ถัดจากสถานีรถไฟฟ้าจะกลายเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพรองลงมาเพราะการเข้าถึงที่ยากกว่า ทำให้ที่ดินแปลงรอบนอกนี้มีราคาที่ดินที่ถูกลงเหมาะสมกับการพักอาศัย โดยงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า เมื่อเกิดโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วงทำให้การคมนาคมสะดวกขึ้นเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้หันมาใช้ระบบขนส่งมวลชนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสภาพการจราจรในจังหวัดนนทบุรียังคงติดอยู่ ไม่เป็นไปตามคาดการณ์ของงานวิจัยนี้ ซึ่งเป็นข้อสังเกตของผู้เขียนเอง

โสวัตร ธิ ถलग (2562) ในงานวิจัยเรื่อง จากชุมชนชานเมืองสู่ความเป็นเมืองทุนนิยม กรณีศึกษาพื้นที่นนทบุรี เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบทซึ่งเป็นแบบพึ่งพาอาศัยระหว่างกันทั้งในทางกายภาพและทางวัฒนธรรม เดิมพื้นที่ส่วนใหญ่ของนนทบุรีเป็นพื้นที่เกษตรกรรมต่อมาได้มีการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นพื้นที่สำหรับอยู่อาศัยและทำธุรกิจ เพราะนนทบุรีมีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร ทำให้ประชากรจากกรุงเทพเริ่มกระจายตัวออกมายังพื้นที่นนทบุรีอย่างต่อเนื่อง ทำให้พื้นที่นนทบุรีเริ่มเกิดการพัฒนาในมิติต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่เข้ามาอยู่อาศัย ส่งผลให้เศรษฐกิจบริเวณชานเมืองเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยงานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปต่อยอดกับงานวิจัยของผู้เขียนได้ เนื่องจากงานวิจัยได้พูดถึงการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดนนทบุรีที่เกิดจากการรุกคืบของความเป็นเมือง และเกิดข้อคำถามตามมาว่า การรุกคืบของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดนนทบุรี มีผลต่อการขยายตัวของจังหวัดนนทบุรีมากน้อยเพียงใด

อำนาจ จำรัสจรูญผล (2558) ในงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการพัฒนาเมืองต่อการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวภาคเกษตร กรณีศึกษาคลองอ้อมนนท์ จังหวัดนนทบุรี เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบของการพัฒนาเมืองต่อการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวภาคเกษตร ตลอดจนกระบวนการปรับตัวของเกษตรกรในคลองอ้อมนนท์เพื่ออนุรักษ์พื้นที่สีเขียวให้อยู่รอดท่ามกลางกระแสของการพัฒนาเมืองโดยใช้พื้นที่คลองอ้อมนนท์ จังหวัดนนทบุรีเป็นกรณีศึกษาการพัฒนาเมืองแบบไร้ทิศทาง ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล อีกทั้งการขยายตัวของเมืองยังส่งผลกระทบให้พื้นที่สีเขียวลดลงเนื่องจากเปลี่ยนไปเป็นสิ่งก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่ จึงต้องมโนนโยบายเพื่ออนุรักษ์พื้นที่สีเขียว เพื่อให้อยู่รอดในสังคมแห่งการเป็นเมืองทุนนิยม โดยงานวิจัยชิ้นนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของแบบสอบถาม การสำรวจหรือสังเกต และการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการขยายตัวของเมืองที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในพื้นที่ที่พื้นที่เกษตรของตน

ถูกเปลี่ยนแปลงไป งานวิจัยมีขอบเขตเพียงแค่นี้ในชุมชนแออัดแอ่งน้ำ ซึ่งถือว่าแคบจนไม่สามารถกล่าวได้ว่าผลกระทบในลักษณะนี้ได้เกิดขึ้นในอำเภออื่นของจังหวัดนนทบุรีหรือไม่

ส่วนงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีการวิจัยที่แตกต่างออกไปคืองานของ Dobson, J & Dempsey, N. (2021) เป็นงานวิจัย ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการพัฒนาพื้นที่ และมีความต้องการการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในเขตเมือง Sheffield, ประเทศอังกฤษ ลักษณะของงานวิจัยเป็นงานวิจัยสำรวจความต้องการของคนในชุมชนในลักษณะของการวิจัยแบบปฏิบัติการ หรือ Action Research ดังนั้น Dobson, J และ Dempsey, N. จึงเสนอว่า ควรมีการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาอภิปรายหรือการจัดการร่วมกันว่าพื้นที่สีเขียวนั้นคือแบบใดบ้าง ซึ่งประเด็นที่พูดคุยหรือจะมีเรื่องของต้นทุนและเรื่องของประโยชน์หรือผลกำไรที่จะได้รับมาน้อยเพียงใดด้วย

โดยภาพรวมของงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่มีแนวคิดสอดคล้องกับงานของผู้วิจัย ในประเด็นกรอบแนวคิดเรื่องการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนในบริบทของพื้นที่สีเขียวส่วนใหญ่ของจังหวัดนนทบุรีลดลง เพื่อให้ทราบถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้พื้นที่สีเขียวในตำบลเสาธงหิน และตำบลบางแม่นางลดลง

ทว่าผลการวิจัยในงานข้างต้นยังขาดในเรื่องของการพัฒนาพื้นที่ ตำบลเสาธงหิน และตำบลบางแม่นางอย่างชัดเจน และยังขาดในส่วนของการหาคำตอบในการอธิบายเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขเพื่อฟื้นฟูพื้นที่สีเขียวให้กลับคืนมา ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ซึ่งผู้วิจัยจะได้ต่อยอดและเติมเต็มในประเด็นที่ขาดหายเหล่านี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร อาทิ หนังสือทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความในวารสาร บทความออนไลน์ ฯลฯ เป็นหลัก และใช้ข้อมูลสัมภาษณ์คนในพื้นที่ที่อยู่ในบริเวณโดยรอบอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็นแหล่งข้อมูลในระดับรองลงมา เกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์โดยใช้เกณฑ์ คือ เป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปีและเห็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงประจักษ์ การสัมภาษณ์เป็นในลักษณะการตั้งคำถามปลายเปิด ไม่ได้ใช้แบบสอบถาม โดยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าถึงการเปลี่ยนแปลงที่ได้พบเห็นมาในพื้นที่ จึงทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์มีจำนวนจำกัด คือ จำนวน 3 คน

ผลการศึกษา

ประวัติความเป็นมาและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

อำเภอบางใหญ่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกก่อนไปทางใต้ของจังหวัดนนทบุรี ห่างจากตัวจังหวัดนนทบุรี 8.11 กิโลเมตร ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอไทรน้อยและอำเภอบางบัวทอง ทิศตะวันออก มีอาณาเขต

ติดต่อกับอำเภอเมืองนนทบุรี ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอบางกรวย และทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอกุหลาบมอญ จังหวัดนครปฐม (ที่ว่าการอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี, ม.ป.ป.) โดยในวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2445 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งอำเภอใหม่ขึ้น คือ อำเภอบางใหญ่และอำเภอบางบัวทอง เพื่อให้การบริหารราชการได้ทั่วถึง เนื่องจากตามหนังสือจดหมายเหตุผลที่ได้อ่านไว้ว่า เขตอำเภอบางใหญ่ ซึ่งแต่ก่อนเป็นตำบลบางใหญ่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอบางบัวทอง ภายหลังมีประชาชนอาศัยอยู่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับพื้นที่อำเภอบางบัวทองมีขนาดใหญ่ ทำให้การดูแลความเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นไปด้วยความยากลำบาก จึงได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งอำเภอใหม่ขึ้น (สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี, ม.ป.ป.)

อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เดิมที่เคยอยู่ในเขตปกครองของอำเภอบางใหญ่ (บางกรวย) และอำเภอบางบัวทอง ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวยังถือว่ามีย่านที่กว้างขวางมาก ในพ.ศ. 2460 ทางราชการจึงได้มีการพิจารณาและแบ่งตำบลบางใหญ่และบางม่วงจากอำเภอบางใหญ่ (บางกรวย) อีกทั้งยังมีการแบ่งตำบลบางแม่นาง เสาธงหิน และบ้านใหม่จากอำเภอบางบัวทองมาจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอบางแม่นาง เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการปกครอง ในช่วงแรกตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภออยู่บริเวณวัดส้มเกลี้ยง หมู่ที่ 2 ตำบลบางแม่นาง (กัณทโชค นิราศภัย, ม.ป.ป.)

ตำบลบางแม่นาง เป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ในเขตอำเภอบางใหญ่ ชาวบ้านในพื้นที่เล่าว่า ชนชาวประเทศราชได้มาตั้งถิ่นฐานบริเวณริมคลองบางใหญ่ หากเป็นครอบครัวผู้หญิงและเด็กจะใช้เวลาอาศัยและทำงานอยู่บริเวณแถวที่พักเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้ชายจะออกไปรับจ้างชุดคลองขยายชลประทานเป็นระยะเวลานาน จึงมีแต่เพียงผู้หญิงและเด็กที่อาศัยอยู่บริเวณแนวคลอง โดยส่วนใหญ่จะทำอาชีพเกษตรกรรมปะปนกับชาวบ้านเดิมในตำบล และอาศัยอยู่ร่วมกันมาจนถึงปัจจุบัน จึงเรียกบริเวณดังกล่าวว่า ตำบลบางแม่นาง เพราะเป็นตำบลที่สมัยก่อนมีผู้หญิงและเด็กอาศัยอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก (เทศบาลเมืองบางแม่นาง, ม.ป.ป.)

ตำบลเสาธงหิน สมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อพระองค์ได้เสด็จกรีธาทัพผ่านวัดลักเมื่อทอดพระเนตรเห็นต้นสักจำนวนมากเป็นที่ร่มรื่น จึงรับสั่งให้หยุดพัก ณ ที่วัดสักแห่งนี้เพื่อเอาแรงและรวบรวมกำลังพลจากที่ต่าง ๆ โดยแต่ละทัพมีธงชัยประจำทัพหรือธงประจำตัวของแม่ทัพ สมเด็จพระเจ้าตากสินจึงได้มีรับสั่งให้ปักธงประจำทัพลงบนกองทราย ณ ตำบลนั้น โดยให้หัวหมู่ทหารนำพลพรรคไปหาก่อนหินมากองสุ่มทับและล้อมรอบเสาธงไว้มิให้ล้ม เพื่อเป็นสัญลักษณ์จุดนัดหมายของทหาร แม่ทัพนายกองและไพร่พลทั้งหลายจึงพากันเรียกขานจุดนัดหมายนี้ว่า เสาธงหิน และใน พ.ศ. 2464 ซึ่งเป็นปีที่กิ่งอำเภอบางแม่นางได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอบางใหญ่ กำนันคนแรกชื่อ ชุนละออง นิราศพาน และตั้งชื่อตำบลเป็นตำบลเสาธงหิน นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (เทศบาลตำบลเสาธงหิน จังหวัดนนทบุรี, ม.ป.ป.)

ใน พ.ศ. 2532 อำเภอบางใหญ่พร้อมทั้งส่วนราชการได้ย้ายที่ทำการไปตั้งในหมู่บ้านบางใหญ่ที่ดีใกล้กับจุดตัดระหว่างถนนรัตนวิเชียรกับถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี เนื่องจากได้รับบริจาคที่ดินให้สร้างศูนย์ราชการขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว เมื่อเมืองมีการขยายตัว โดยเฉพาะพื้นที่รอยต่อระหว่างจังหวัดนนทบุรี

กับชานเมืองกรุงเทพฯ ทำให้นักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มองเห็นถึงโอกาสของการพัฒนาพื้นที่รอยต่อเหล่านี้ จึงเริ่มเกิดหมู่บ้านจัดสรรยุคบุกเบิกบริเวณพื้นที่ดังกล่าว โดยหมู่บ้านจัดสรร “บางใหญ่ซิดี” เป็นหมู่บ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นตั้งแต่ก่อน พ.ศ. 2532 นับเป็นหมู่บ้านตั้งต้นของพื้นที่บริเวณนี้ และเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญให้กับย่านนี้ (รู้จักย่านบางใหญ่แบบเจาะลึก, 2562)

อดีตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีและย่านบางใหญ่ ยังเป็นเพียงแค่พื้นที่ชานเมืองและห่างไกล ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกผัก สวนไร่นา สวนทุเรียน สวนผลไม้ และสวนผัก เป็นต้น อีกทั้งยังมีการประกอบอาชีพปั้นเครื่องปั้นดินเผาที่ถือว่าเป็นอาชีพที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน จุดเปลี่ยนสำคัญที่เริ่มเข้ามาสู่ประชาชนในพื้นที่ คือ การตัดถนน เมื่อมีการตัดถนนเข้ามาในพื้นที่ ทำให้มีจำนวนประชาชนที่เดินทางผ่านไปมาในพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น มีการเข้ามาอยู่อาศัยของประชากรใหม่อย่างต่อเนื่อง พื้นที่ที่เคยเป็นพื้นที่เกษตรกรรมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอาคาร บ้าน เรือน และสิ่งก่อสร้างรูปแบบต่าง ๆ (ประชาชนในพื้นที่ตำบลบางคูเวียงและตำบลปลายบาง, ผู้ให้สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2565) การขยายตัวของเมืองทำให้พื้นที่สีเขียวในจังหวัดนนทบุรีเริ่มลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง เพราะที่ดินส่วนใหญ่จากเดิมที่เคยเป็นพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรมหรือพื้นที่ที่เคยเป็นปารกร้าง ได้ถูกเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่สำหรับสิ่งก่อสร้างรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการเข้ามาอยู่อาศัยของประชาชนจำนวนมากในอนาคต

ปัจจุบันอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีและย่านบางใหญ่ ถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีการเติบโตและพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมากอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดนนทบุรี ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การคมนาคม และสาธารณสุข จากการสนับสนุนของภาครัฐที่เล็งเห็นถึงโอกาสและประโยชน์จากที่ดินในพื้นที่ ทำให้เริ่มมีการประกาศแผนการลงทุนโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเส้นทางมอเตอร์เวย์ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 81 สายบางใหญ่ - กาญจนบุรี เป็นต้น นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอบางใหญ่ยังมีการเกิดขึ้นของสถานที่สำคัญหลายแห่งที่แสดงให้เห็นถึงการเติบโตและพัฒนาของอำเภอบางใหญ่ การเกิดขึ้นของสถานที่สำคัญหลายแห่งทำให้บรรดานักลงทุนหรือนักธุรกิจทั้งคนไทยและต่างชาติ ต่างเข้ามาขยายกิจการในพื้นที่กันอย่างกว้างขวาง (รู้จักย่านบางใหญ่แบบเจาะลึก, 2562)

ลักษณะและทิศทางการเติบโตของเมืองในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ตำบลบางแม่นางและตำบลเสาธงหิน เป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการพัฒนาจากนโยบายของภาครัฐหลังการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ไปด้วยเช่นกัน โดยจังหวัดนนทบุรีได้รับการพัฒนาเพื่อให้เป็นเมืองนำอยู่เพื่อรองรับการอพยพประชากรทุกระดับชั้นจากกรุงเทพฯ เพื่อเข้ามาอยู่อาศัย ดังนั้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยในจังหวัดนนทบุรีจึงมีระดับราคาที่เหมาะสมเพื่อรองรับทั้งผู้มีรายได้ต่ำ ปานกลาง และสูง อีกทั้งจังหวัดนนทบุรียังมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบการขนส่งสาธารณะที่จะสามารถรองรับการเจริญเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็ว เช่น รถไฟฟ้ามหานคร สายฉลองรัชธรรม (บางใหญ่-เตาปูน-ราชบุรีบูรณะ) หรือ รถไฟฟ้ามหานคร สายสีม่วง ซึ่งเรียกตามสีที่กำหนดในแผนแม่บทโครงการระบบขนส่งมวลชนทางรางในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นหนึ่งในโครงการก่อสร้าง

เส้นทางรถไฟฟ้าในระบบรถไฟฟ้ามหานคร โดย การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม. หรือ MRTA) เป็นต้น จังหวัดนนทบุรียังมีการพัฒนาให้เป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาให้เป็นเมืองสีเขียวการจัดการมลพิษและขยะมูลฝอยและการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการขับเคลื่อนโครงการ “จังหวัดนนทบุรีสะอาด” นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในจังหวัด การแปรรูปขยะมูลฝอยและวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตให้เป็นพลังงาน และการปรับกระบวนการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานจังหวัดนนทบุรี, 2561)

การขยายตัวของจังหวัดนนทบุรีเริ่มแรกราวกลางทศวรรษ 2520 เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ที่มีเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ในระยะนี้ประชากรจากกรุงเทพฯ ยังไม่ได้อพยพมาอาศัยในเขตจังหวัดนนทบุรีมากนัก เพราะระบบการเดินทางสาธารณะเพิ่งเริ่มต้นก่อสร้าง และหลังจากนั้นประมาณ 40 ปี ระบบสาธารณูปโภคที่ทันสมัยและหมู่บ้านจัดสรรได้ขยายพื้นที่ของตำบลบางแม่นางและตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีในที่สุด

แนวคิดสำคัญในการพัฒนาจังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะในส่วนตำบลบางแม่นางและตำบลเสาธงหิน คือการพัฒนาอยู่ในกรอบแนวคิดเรื่อง “เมืองอัจฉริยะ” หรือ Smart City (Depa Thailand, 2564) ดังนี้

Smart City คือ เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ซึ่งเมืองทันสมัยจะมีการพัฒนาระบบของเมืองด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ระบบขนส่ง และสาธารณูปโภค เป็นต้น เพื่อให้ภาพของเมืองอัจฉริยะมีความชัดเจนมากขึ้น จึงมีการแบ่งกลุ่มเมืองอัจฉริยะและกำหนดกรอบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะขึ้นโดยแบ่งเมืองอัจฉริยะออกเป็น 2 กลุ่ม 1. เมืองอัจฉริยะนำอยู่ คือ การฟื้นฟูเมืองเดิม พัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่อัจฉริยะที่ใช้เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง พลังงาน และดิจิทัล ในการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเมืองที่มีอยู่เดิมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น 2. เมืองอัจฉริยะทันสมัย คือ การพัฒนาเมืองใหม่โดยก่อสร้างพื้นที่เมืองขึ้นใหม่ทั้งหมด รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองสาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย แหล่งงาน พาณิชยกรรม พื้นที่พักผ่อน ให้เป็นเมืองที่ทันสมัยระดับโลก เป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคม การค้า การลงทุน การวิจัยพัฒนา ไปจนถึงการพัฒนานวัตกรรม

จากแนวคิดข้างต้นสามารถเห็นได้ว่าตำบลบางแม่นางและตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีการขยายตัวของเมืองที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว คือ เป็นเมืองอัจฉริยะนำอยู่ เพราะเป็นการฟื้นฟูเมืองเดิมและพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่อัจฉริยะที่ใช้เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง พลังงาน และดิจิทัล ในการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเมืองที่มีอยู่เดิมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีไม่ได้เป็นเมืองที่ถูกสร้างขึ้นใหม่แต่ถูกพัฒนาขึ้นมาในภายหลัง ตัวอย่างที่สำคัญในการบ่งชี้ว่า ตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นาง ถูกพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะพิจารณาได้จาก การจัดการด้านสาธารณูปการ ประกอบด้วย การเปิดให้บริการรถไฟฟ้ามหานคร สายฉลองรัชธรรมหรือรถไฟฟ้ามหานคร สายสีม่วง เส้นทางเดินรถตั้งแต่สถานีคลองบางไผ่ - เตาปูนรวมทั้งหมด 16 สถานี ซึ่งสถานีที่ตั้งอยู่ในตำบลเสาธงหินคือ สถานีตลาดบางใหญ่

รถไฟฟ้าสายสีม่วงเป็นชื่อที่เรียกตามสีที่กำหนดในแผนแม่บทโครงการระบบขนส่งมวลชนทางรางในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จุดประสงค์ของการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วงคือเพื่อเชื่อมต่อพื้นที่กรุงเทพมหานคร กับปริมณฑล ผู้โดยสารสามารถเดินทางระหว่างเมืองได้อย่างสะดวกสบาย อีกทั้งรถไฟฟ้าสายสีม่วงยังมีบริการอาคารจอดรอ ชื่อ “อาคารจอดแล้วจร” ในบริเวณพื้นที่ของ 4 สถานี ได้แก่ 1. สถานีคลองบางไผ่ 2. สถานีสามแยกบางใหญ่ 3. สถานีบางรักน้อยท่าอิฐ 4. สถานีแยกถนนพหลโยธิน (รถไฟฟ้าสายสีม่วง, ม.ป.ป.) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้โดยสารที่พื้นที่อาศัยอยู่ไกลจากสถานีและจำเป็นต้องขับรถมาแต่ไม่อยากขับรถเข้าไปในตัวเมืองกรุงเทพ ซึ่งอาคารจอดแล้วจรจะเป็นที่บริการสำหรับฝากรถและมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัยตลอดเวลา โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วงยังมีส่วนช่วยให้ประชาชนหันมาใช้ระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความสะดวกสบาย ประหยัดเวลา และเพื่อหลีกเลี่ยงการจราจรที่ติดขัด นอกจากโครงการรถไฟฟ้าแล้ว ระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่นก็ได้รับการพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกัน เช่น รถเมล์ มีการปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยมากกว่าเดิมคือการติดตั้งป้ายบอกทางอัจฉริยะ เป็นป้ายสำหรับใช้แสดงตำแหน่งปัจจุบันของรถเมล์และแสดงชื่อของสถานีแต่ละแห่งก่อนที่รถจะเดินทางไปถึง รวมทั้งแสดงข่าวสารประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้รถเมล์ยังมีการให้บริการสำหรับแอปพลิเคชัน บนมือถือที่ชื่อว่า ViaBus เป็นแอปพลิเคชันสำหรับติดตามตำแหน่งรถแบบเรียลไทม์ ค้นหาป้ายและเส้นทางการเดินทาง ข้อมูลสายรถและเส้นทางรถโดยสาร ระบบสภาพการจราจร รวมทั้งยังสามารถรองรับการเดินทางระบบขนส่งหลากหลายรูปแบบเช่น รถเมล์ (ขสมก.) รถร่วม BTS MRT สองแถว และเรือ เป็นต้น ทั้งป้ายบอกทางอัจฉริยะและแอปพลิเคชัน ViaBus ต่างมีการนำร่องด้วยระบบจีพีเอส (GPS) ที่ทันสมัยเพื่อความแม่นยำของข้อมูล และบนรถยังมีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อความปลอดภัยของผู้โดยสาร นอกจากนี้ จังหวัดนนทบุรียังมีโครงการเส้นทางมอเตอร์เวย์ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 81 สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี แนวเส้นทางของถนนจะพาดผ่านพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี (Nuntanach D, 2559) โครงการห้างสรรพสินค้า Central Westgate โดยศูนย์การค้าตั้งอยู่บริเวณทางแยกต่างระดับบางใหญ่ (จุดตัดถนนกาญจนาภิเษก และถนนรัตนาธิเบศร์) ในพื้นที่หมู่ 6 บ้านบางพุทรา ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าการลงทุนกว่า 14,000 ล้านบาท บนพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 100 ไร่ เป็นต้น (เซ็นทรัลพลาซ่า เวสต์เกต, ม.ป.ป) ซึ่งไม่เพียงแต่การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจในจังหวัดนนทบุรีเท่านั้น ในพื้นที่ตำบลบางเสาธง และตำบลบางแม่นาง ยังมีการขยายตัวทางด้านสาธารณูปโภคด้วยการก่อสร้างโรงพยาบาลขนาดใหญ่ เช่น โรงพยาบาลเกษมราษฎร์ โรงพยาบาลบางใหญ่ ตลอดจนการสร้างศูนย์ราชการอีกด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเข้ามาลงทุนด้านสาธารณูปการระหว่างรัฐและเอกชนตลอดระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ.2520 - พ.ศ.2564 ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในสองตำบลนี้อย่างมาก พร้อมกับการลดลงของพื้นที่การเกษตร ในขณะเดียวกันระบบสาธารณูปการเหล่านี้ได้เข้ามารองรับการเคลื่อนย้ายของประชากรจากกรุงเทพฯ และท้องที่อื่น ๆ ในรูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัยทั้งแบบบ้านเดี่ยวของหมู่บ้านจัดสรร และแบบอาคารชุด (คอนโดมิเนียม) ซึ่งเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก

การสูญเสียพื้นที่สีเขียวในตำบลบางแม่นาง และตำบลเสาธงหิน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความหมายของคำว่า “พื้นที่สีเขียว” หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติ หรือพื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้นในเมืองหรือชุมชนปกคลุมด้วยพืชพรรณเป็นองค์ประกอบหลัก มีประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศการดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิตของประชาชน

พื้นที่สีเขียวยั่งยืน หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่มีพืชพรรณที่มีความหลากหลาย ทั้งชนิดและปริมาณ โดยมีไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เป็นองค์ประกอบหลักและได้รับการดูแลบำรุงรักษาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสมดุลทางระบบนิเวศ เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม ร่มเย็น น่ายุ่ และเพิ่มองค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งทางตรงและทางอ้อม แก่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในเมืองและชุมชน ผู้มาเยือน ตลอดจนเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชน พื้นที่สีเขียว แบ่งออกเป็น 6 ประเภทตามคุณลักษณะและการใช้ประโยชน์ ได้แก่

1. พื้นที่สีเขียวสาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ สนามเด็กเล่น
2. พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์ ประกอบด้วย พื้นที่สีเขียวส่วนบุคคล พื้นที่สีเขียวในสถาบัน พื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณูปการ
3. พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วทางตามแนวสาธารณูปการ เช่น พื้นที่ริมทางสัญจรทางบกบริเวณริมทางเกาะกลางถนน เขตทางรถไฟ และพื้นที่ริมทางสัญจรทางน้ำ บริเวณริมแม่น้ำ คลองชลประทาน
4. พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจของชุมชน เช่น พื้นที่สีเขียวที่เป็นแหล่งผลิตอาหารแก่ชุมชน ประเภทไร่นา สวนผลไม้ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
5. พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ เช่น พื้นที่สีเขียวบนเนินเขา พรุ แหล่งน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ
6. พื้นที่สีเขียวที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ หรือรอการพัฒนา เช่น พื้นที่สีเขียวที่ปล่อยกร้าง

โดยพื้นที่สีเขียวในงานวิจัยนี้หมายถึงพื้นที่สีเขียวประเภทที่ 4 คือ พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจของชุมชน เช่น พื้นที่สีเขียวที่เป็นแหล่งผลิตอาหารแก่ชุมชน ประเภท ไร่นา สวนผลไม้ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ทั้งสองตำบลมีพื้นที่สีเขียวลดลงอย่างต่อเนื่องมาจากสองปรากฏการณ์ สรุปได้ดังนี้

ประการแรก คือการขยายตัวของการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรร อาคารชุด และการก่อสร้างระบบสาธารณูปการดังกล่าวไปข้างต้น กล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดสิ่งปลูกสร้าง รุกเข้าไปในพื้นที่การเกษตร ทำให้เห็นว่า พื้นที่การเกษตรลดลงไป 100 ไร่ หากคำนวณเป็นร้อยละ คือ ลดลงร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่จังหวัดนนทบุรีทั้งหมด (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน, ม.ป.ป.) และลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.54 ของพื้นที่ตำบลบางเสาธง (เทศบาลตำบลเสาธงหิน, ม.ป.ป.) และตามที่ปรากฏในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 แสดงความคืบหน้าการก่อสร้างโครงการเส้นทางมอเตอร์เวย์ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 81 สายบางใหญ่ - กาญจนบุรี พ.ศ.2563

ที่มา : <http://www.prachachat.net/property/news-517121> (สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2565)

รูปที่ 1.2 แสดงภาพสามแยกบางใหญ่ในอดีต ซึ่งด้านขวามือของภาพที่เป็นสวนต้นตาลคือ

Central Westgate ในปัจจุบัน

ที่มา : <https://board.postjung.com/1162691> (สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2565)

ประการที่สอง การสูญเสียพื้นที่สีเขียวอันเกิดจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยจากสภาวะน้ำท่วมที่จังหวัดนนทบุรีมักจะประสบปัญหาทุกปี เพราะเป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และมีความสัมพันธ์กับการขึ้นลงของน้ำทะเลในอ่าวไทยด้วย ทว่าความรุนแรงของสภาวะน้ำท่วมขังนี้

ยังเป็นผลสืบเนื่องมาจากการมีสิ่งปลูกสร้างรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วแทนที่พื้นที่รองรับน้ำธรรมชาติ ระบบท่อระบายน้ำของจังหวัดนนทบุรียังคงเป็นระบบเก่าแก่ตั้งแต่เริ่มสร้างเมืองที่มีขนาดเพียง 60 เซนติเมตร นอกจากปัญหาจากระบบท่อระบายน้ำจังหวัดนนทบุรียังประสบปัญหาเรื่องจัดการขยะ เมื่อเมืองขยายตัวแต่ยังไม่มีระบบบริหารจัดการขยะที่ดี โดยปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียกำลังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสาเหตุจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ขยะบางประเภทที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ถูกทิ้งไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เมื่อฝนตกลงมาก็ชะเอาขยะเหล่านั้นไปตามการไหลของน้ำ ซึ่งบางครั้งขยะได้เข้าไปอุดตันทำให้ท่อระบายน้ำระบายได้ไม่เต็มประสิทธิภาพจนเกิดน้ำท่วมขัง (ไขข้อข้องใจ! น้ำท่วมย่านแคราย งามวงศ์วาน เกิดจากอะไรทำไมแก้ไขไม่ได้, 2561) เมื่อเกิดน้ำท่วมจะพบว่า มีพื้นที่ทางการเกษตรและสวนผลไม้หลายแห่งถูกน้ำท่วมจนได้รับความเสียหาย ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้มีปริมาณลดน้อยลงจากที่ควรจะเป็น เกษตรกรสูญเสียรายได้ ผลไม้หลาหลายชนิดยืนต้นตายจมอยู่ใต้น้ำและส่งกลิ่นเหม็น เช่น ทูเรียน ส้มโอ กล้วย ขนุน เป็นต้น การลดลงของสวนทุเรียนไม่ว่าจะมาจากการขยายตัวของเมือง การเปลี่ยนเส้นทางน้ำ การตัดถนน น้ำท่วม ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พื้นที่สีเขียวของจังหวัดนนทบุรีลดลง จังหวัดนนทบุรีประสบปัญหาการสูญเสียพื้นที่สีเขียวมากกว่า 50% ของพื้นที่สีเขียวทั้งหมดในจังหวัด (ประชาชนในพื้นที่ตำบลบางแม่นาง, ผู้ให้สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2565) ซึ่งการสูญเสียดังกล่าว นำมาซึ่งปัญหาหลายอย่างในระยะยาว เช่น มลพิษทางอากาศ ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการสูญเสียอัตลักษณ์การเป็นพื้นที่ทางการเกษตร

นโยบายการสร้างพื้นที่สีเขียวทดแทนและสาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานในตำบลเสาธงหินและตำบลบางแม่นางอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

การสูญเสียพื้นที่สีเขียวท่ามกลางสถานะทางภูมิศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น ปัญหาภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง การเพิ่มขึ้นของปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กหรือ PM2.5 ในอากาศ และการระบาดของโรคโควิด 19 ได้ส่งผลอย่างมากให้ชาวจังหวัดนนทบุรีมีความพยายามจัดกิจกรรมเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวตามกำลัง แม้จะไม่ได้ช่วยฟื้นฟูให้เมืองมีความร่มรื่นเท่ากับที่เคยปรากฏมาในอดีตก็ตาม แต่การตระหนักรู้ถึงปัญหาดังกล่าวนี้อย่างได้ นำมาซึ่งการรณรงค์การเพิ่มพื้นที่สีเขียวหรือการปลูกต้นไม้ รวมถึงการอนุรักษ์สายพันธุ์ทุเรียนดั้งเดิมของจังหวัดนนทบุรี ที่กำลังจะสูญหายทั้งในส่วนของภาครัฐและประชาชน ซึ่งผู้วิจัยประมวลกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. โครงการปลูกต้นไม้ที่มาจากหน่วยงานของรัฐบาล ประกอบด้วย การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อช่วยลดปัญหาลิ่งแวดล้อม การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่ออนุรักษ์พันธุ์ไม้ท้องถิ่น การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อตามรอยพระราชดำริ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อสร้างให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัย
2. โครงการปลูกต้นไม้ที่มาจากประชาชน ประกอบด้วย การปลูกต้นไม้ในบริเวณที่พักอาศัยของประชาชน การปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่นและผ่อนคลาย

สรุปได้ว่าโครงการทั้งสองรูปแบบข้างต้น แม้จะยังไม่ก่อให้เกิดปริมาณพื้นที่สีเขียวที่จะช่วยบรรเทา สภาวะอากาศที่ปนเปื้อนจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก แต่ก็กล่าวได้ว่า เป็นการเริ่มต้นของแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยอย่างยั่งยืนของท้องถิ่นของตำบลเสาธงหินกับตำบลบางแม่นาง เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในจังหวัด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ในจังหวัดนนทบุรี เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในสังคม เช่น โครงการปลูกต้นไม้เพื่อลดฝุ่นละออง PM2.5 การจัดการป่าในเมืองของภาครัฐในจังหวัดนนทบุรีสามารถเห็นได้ตามพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น เกาะกลางถนน สวนสาธารณะ ริมฟุตบาท ตลอดแนวแม่น้ำลำคลอง เป็นต้น นอกจากนี้ ประชาชนก็หันมาให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวมากยิ่งขึ้นในช่วงการระบาดของเชื้อโควิด 19 บริเวณรอบที่อยู่อาศัย ระเบียงคอนโด หรือบริเวณพื้นที่ทำงาน ต่างมีการจัดตกแต่งด้วยต้นไม้หลากหลายสายพันธุ์ ซึ่งอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีได้ขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งรวมพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด ประชาชนที่อยู่นอกเขตพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี ต่างก็เดินทางมาซื้อพันธุ์ไม้สำหรับปลูกกันที่นี้จำนวนมาก และการเป็นแหล่งขายพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ก็เป็นอีก หนึ่งปัจจัยที่ทำให้ประชาชนในจังหวัดนนทบุรีปลูกต้นไม้กันอย่างกว้างขวาง แม้ว่าจะเป็นเพียงจุดเริ่มต้นก็ตาม

สรุปและอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษา พบว่า

1. การพัฒนาเมืองในเขตพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ของภาณุ เอี่ยมต้อม (2552) พบว่าการขยายระบบสาธารณูปการทั้งการตัดถนน การสร้างโครงข่ายรถไฟฟ้า แทนการสัญจรด้วยระบบคลองที่เคยมีในอดีต ล้วนก่อให้เกิดปัญหา คือ การลดลงของพื้นที่สีเขียว เนื่องจากการรุกล้ำพื้นที่ทางการเกษตรอย่างมาก ซึ่งสามารถทำให้เกิดการคาดการณ์ต่อความน่าเป็นห่วงเรื่อง สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร ตลอดจนเรื่องสถานการณ์การระบายน้ำท่วมซึ่งในอดีตประเทศไทย ระบายน้ำท่วมด้วยการให้คลองเป็นทางระบายน้ำ

2. ปัจจัยที่ทำให้พื้นที่สีเขียวลดลงและไม่สามารถเพิ่มปริมาณพื้นที่สีเขียวให้ได้สัดส่วนกับที่สูญเสีย ไปนั้นมาจาก สาเหตุ 3 ประการคือ

1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความต้องการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มคนจากที่อื่น ๆ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบธุรกิจ

2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ แรงกระตุ้นทางเศรษฐกิจของจังหวัดนนทบุรีผ่านการเตรียมแผนงาน และนโยบาย โดยเปลี่ยนพื้นที่สีเขียวให้เป็นการใช้ที่ดินรูปแบบอื่น เช่น การวางระบบจราจรทางบก การก่อสร้าง ศูนย์ราชการ และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ เป็นต้น

3) ปัจจัยแฝง ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อยู่เหนือการควบคุม ซึ่งมีผลกระทบ ต่อสภาพพื้นที่ราบลุ่ม และมีความเสี่ยงสูงในการเกิดอุทกภัย

จากผลการสัมภาษณ์เรื่องของการเปลี่ยนแปลงของเมืองและการลดลงของพื้นที่สีเขียวในพื้นที่นั้น จะสามารถเห็นได้ว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อมูลของภาครัฐ ตัวอย่างเช่น

ปัญหาและอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะความพยายามทดแทนพื้นที่สีเขียวที่ลดลง ที่ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้มาจาก 1. การสนับสนุนและการช่วยเหลือจากภาครัฐยังเป็นสัดส่วนที่น้อย รวมทั้งทุนทรัพย์สำหรับสนับสนุนโครงการที่มีอย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดวัตถุประสงค์และข้อมูลได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ การจัดทำโครงการจึงกระจุกตัวอยู่เพียงกับคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น 2. ปัญหาช่องว่างทางกฎหมายเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้จังหวัดนนทบุรีประสบความล้มเหลวในการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวเนื่องความเข้มงวดทางกฎหมายที่ดินที่มีบทลงโทษที่น้อย ทำให้นายทุนถือโอกาสบุกรุกที่ดินของชาวบ้านและของรัฐ ดังกรณีตัวอย่างการร้องเรียน กรณีแรกคือ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ที่บริเวณหน้าหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ต.บางรักพัฒนา อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี นายสมเกียรติ แก้วเพทาย และนายทิวากร นิลน้อย สมาชิกสภาเทศบาลเมืองบางบัวทอง เขต 2 เดินทางลงพื้นที่หมู่บ้านดังกล่าวหลังกลุ่มชาวบ้านได้รวมตัวกันร้องเรียนและเรียกร้องให้ตัวแทนเทศบาลเมืองบางบัวทองลงพื้นที่ตรวจสอบกรณีที่ถูกเจ้าของอาคารพาณิชย์รื้อถอนกำแพงรั้วหมู่บ้าน (ชาวบ้านร้องถูกเจ้าของอาคารพาณิชย์รื้อกำแพงรั้วพื้นที่ ด้านคูกรณีได้! ไม่ได้รื้อกำแพงรั้ว มั่นใจในกรรมสิทธิ์ที่ดิน, 2564)) กรณีที่ 2 คือ การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำเข้ามาในบริเวณเขตที่ดินเปล่าของชาวบ้าน ซึ่งเป็นที่ดินเปล่ารกร้างที่ปล่อยทิ้งไว้เป็นเวลานานเจ้าของที่ดินไม่ค่อยได้เข้ามาดูแล จึงไม่ทราบว่ามีกรรมากรุก มาทราบในภายหลังเมื่อมีสิ่งก่อสร้างรุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ของตน นอกจากนี้มีการพบปัญหาเรื่องของนายทุนบุกรุกที่ดินสาธารณะของจังหวัดเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ตลอดจนการไม่สามารถปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนหมู่มากรื่องของการรักษาความสะอาด จึงก่อให้เกิดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมสะสม ส่งผลให้การปลูกต้นไม้ในรูปแบบที่ทำกันในจังหวัดนนทบุรีที่กล่าวมาจึงไม่สามารถเพิ่มปริมาณพื้นที่สีเขียวเพื่อลดสภาวะโลกร้อนได้อย่างที่ทุกคนคาดหวัง

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ แสงธรรมทวี และชัยสิทธิ์ ด่านกิตติกุล. (2561). **ผลกระทบจากการก่อสร้างถนนต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพในจังหวัดนนทบุรี กรณีศึกษา ชุมชนริมคลองอ้อมนนท์**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร). <http://www.ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/895>.
- ไขข้อข้องใจ!? น้ำท่วม ย่านแคราย-งามวงศ์วาน เกิดจากอะไร ทำไมแก้ไขไม่ได้..?** [ม.ป.ป.]. [เว็บล็อก]. https://www.js100.com/en/site/post_share/view/56182.
- เจาะเหตุผลทำไมนนทบุรีจึงเป็นเมืองที่สองของคนกรุงเทพฯ**. [ม.ป.ป.]. [เว็บล็อก]. <http://www.terrakkk.com/articles/199100/เจาะเหตุผลทำไม-นนทบุรี-ถึงเป็นเมืองที่สองของคนกรุงเทพฯ>.
- ชยากรณ์ กำโชค. (2562). **รู้จักกับ Urban Forestry เมื่อต้นไม้บนตึกในเมืองคืออนาคตของโลกใบนี้**. [เว็บล็อก]. <https://www.theurbanis.com/environment/19/11/2019/233>.
- ชาวบ้านร้องถูกเจ้าของอาคารพาณิชย์รื้อกำแพงรั้วพื้นที่ ด้านคูกรณีได้! ไม่ได้รื้อกำแพงรั้ว มั่นใจในกรรมสิทธิ์ที่ดิน**. (2564). [เว็บล็อก]. <https://news.ch7.com/detail/527847>.
- เซ็นทรัล เวสต์เกต**. [ม.ป.ป.]. [เว็บล็อก]. <https://www.central.co.th/th/store/central-plaza-westgate>.

- เทศบาลเมืองบางแม่นาง.[ม.ป.ป.]. **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2560 - 2563)**. Facebook. <https://www.bangmaenang.go.th/public/list/data/detail/id/94/menu/1589/page/1/catid/81>
- เทศบาลตำบลเสาธงหิน. [ม.ป.ป.]. **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561 - 2565)**. Facebook. <https://www.sth.go.th/public/list/data/detail/id/3473/menu/1196/page/3/catid/2>
- เทศบาลเมืองปากเกร็ด. (2564). **โครงการอนุรักษ์สวนทุเรียนนนท์ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ นนทบุรี**. <https://www.pakkretcity.go.th/duriannon/story/>.
- บางใหญ่ในอดีต.[ม.ป.ป.]. <https://board.postjung.com/1162691>.
- ประวัติความเป็นมาบางแม่นาง**. [ม.ป.ป.]. [เวบบล็อก] <https://www.bangmaenang.go.th/public/list/data/index/menu/1142>.
- ภควุฒิ ทวียศ. (2562). คน พื้นที่ เมืองและอุตสาหกรรม: ว่าด้วยเรื่องปฏิสัมพันธ์ของคนกับการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรมในพื้นที่เมืองพระประแดงยุคพัฒนา. **วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 41(1), 104-128.
- ภาณุ เอี่ยมต่อม. (2552). **การเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์ของบางใหญ่ช่วงปีพ.ศ. 2495-ปัจจุบัน**. https://www.doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/CU.the.2009.858.
- ยงยุทธ บุตรศรี. (2562). **จ.นนทบุรี แจง'อิศรา'ปมสอบบุกรุกที่สาธารณะหมู่บ้านดงย่านบางใหญ่**. <https://www.isranews.org/content-page/item/74659-news-74659.html>.
- รถไฟฟ้าสายสีม่วง**. [เวบบล็อก]. <https://www.ananda.co.th/blog/thegenc/รถไฟฟ้าสายสีม่วง/>.
- รู้จักย่านบางใหญ่แบบเจาะลึก**. [เวบบล็อก] <https://www.ddproperty.com/areainsider/บางใหญ่/>.
- สาลินี ศุภรัตน์เมธี. (2555). การขยายตัวของชุมชนบริเวณชานเมืองกับความยั่งยืนทางสังคม. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศิลปากรและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**, 26, 33-48. <https://www.so04.tci-thaijo.org/index.php/NAJUA-Arch/article/view/48645>.
- สุทธิพันธุ์ พุฒิเลพงศ์. (2554). แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยเพื่อการรองรับระบบรถไฟฟ้าสายสีม่วง. **วารสารวิชาการและวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 5(2), 53-63.
- สุภาพรณ สกุลเจริญพร. (2564). จังหวัดนนทบุรีกับการขยายตัวของบ้านจัดสรรระหว่าง พ.ศ.2525-2537. **วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 43(1), 135-152. <https://www.so04.tci-thaijo.org/index.php/jasu/article/view/252046/171094>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529**. [ม.ป.ป.] https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/more_newsphp?cid=230&filename=index.
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนนทบุรี. (2561). **สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนนทบุรีจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้โครงการประชารัฐร่วมใจปลูกต้นไม้ให้แผ่นดินเฉลิมพระเกียรติ**. <http://www.nonthaburi.mnre.go.th/th/news/detail/19534>.

- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน. [ม.ป.ป.]. Facebook. <http://www.osmnorthcentral1.go.th/nonthaburi/about>.
- โลว์ตรี ณ ถลาง. (2562). จากชุมชนชนเมืองสู่ความเป็นเมืองทุนนิยม กรณีศึกษาพื้นที่นนทบุรี. **วารสารมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 2(2), 149-190. <https://www.research.ku.ac.th/forest/Publish.aspx?PublishID=26663>.
- อำนาจ จำรัสจรงผลและเอกรินทร์ อนุกุลยุทธชน. (2558). ผลกระทบของการพัฒนาเมืองต่อการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวภาคการเกษตร กรณีศึกษาคลองอ้อมนนท์ จังหวัดนนทบุรี. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 29, 337-385. <https://www.so04.tci-thaijo.org/index.php/NAJUA-Arch/article/view/44276>.
- Depa Thailand, (2564). “เมืองอัจฉริยะ” หรือ **Smart City**. <https://www.depa.or.th/th/smart-city-plan>.
- Dobson, Julian. & Dempsey, Nicola. (2021). **Known but not done: how logics of inaction limit the benefits of urban green spaces**, *Landscape Research*, 46(3), 390-402, <https://www.tandfonline.com/loi/clar20>.
- Muang-krabi. (2561). ประวัติความเป็นมา. [เว็บบล็อก]. <https://www.district.cdd.go.th/bangyai/about-us/ประวัติความเป็นมา/>.
- Nuntanach D. (2559). เตรียมเวนคืนมอเตอร์เวย์ปี 59 “บางใหญ่-กาญจน์”. [เว็บบล็อก]. <https://www.thinkofliving.com/ข่าว/เตรียมเวนคืนมอเตอร์เวย์ปี-59-บางใหญ่-กาญจน์-268486/>.
- 7HDออนไลน์. (2564). ชาวบ้านร้องถูกเจ้าของอาคารพาณิชย์รุกล้ำพื้นที่. [เว็บบล็อก]. <https://www.news.ch7.com/detail/527847>.
- PoGuS BigBooM. (2562). ภาพในอดีตจังหวัดนนทบุรี. [เว็บบล็อก]. <https://board.postjung.com/1162691>.

ผู้ให้สัมภาษณ์

- ประชาชนในพื้นที่ตำบลบางคูเวียง. 21 มกราคม 2565. สัมภาษณ์
- ประชาชนในพื้นที่ตำบลปลายบาง. 21 มกราคม 2565. สัมภาษณ์
- ประชาชนในพื้นที่ตำบลบางแม่นาง. 25 มกราคม 2565. สัมภาษณ์